

COMARQUES GIRONINES

6. FENT FRONT A L'OFENSIVA

L'ASSOCIACIÓ
DRETS SEXUALS
I REPRODUCTIUS

COMARQUES GIRONINES

A l'obrir els ASSIR ens van dir que no tenia sentit continuar perquè tota aquesta feina que fèiem aquí ja la feien allà. La fan, sí, però... Diferent. Ja ho sabem.”

Durant la segona etapa del moviment feminista a les comarques gironines als anys 2000, aquest va seguir la trajectòria ja marcada en dècades anteriors, tot consolidant-se amb més força. En aquest període, el feminisme va esdevenir encara més institucionalitzat, amb un augment de suports en àmbits clau com els drets sexuals i reproductius. Tot i que el feminisme a les comarques gironines sempre havia mantingut una forta presència institucional, també es van fer visibles tensions socials vinculades a la salut sexual i reproductiva. Aquestes tensions van reflectir el rol continuat de l'autoorganització i l'activisme feminista, que, tot i haver-se diluït en part des dels anys 80, continuava exercint una influència reivindicativa en la vegueria.

La trajectòria de l'absorció dels centres de planificació familiar (CPF) a través del Programa de Salut i Atenció a la Dona (PSAD), iniciada als anys 90, va assolir una fita rellevant a les comarques gironines durant la dècada de 2000, transformant-se en el **servei d'Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva (ASSIR)**. El 1995, l'entrada en vigor

de l'ordre del PSAD va provocar la concentració de quatre centres de planificació familiar a la regió, entre els quals destacava l'històric Centre de Can Pedret, fundat per l'autoorganització feminista l'any 1982. Els altres tres centres ja formaven part de la xarxa pública sanitària catalana, contribuint així a la descentralització de drets relacionats amb la salut sexual i reproductiva a les comarques gironines.

Pel que fa al Centre d'Orientació i Planificació Familiar de Can Pedret, va viure una transformació significativa en aquesta etapa. El centre va tancar les seves portes el 2005, coincidint amb la implantació dels nous centres d'atenció a la salut sexual i reproductiva (ASSIR) a la zona. Tal com expressa Nina Prat, el tancament va respondre a la transformació del sistema sanitari: *“A l'obrir els ASSIR ens van dir que no tenia sentit continuar*

---

1 Intervenció de la Nina Prat al grup focal sobre genealogia feminista a les comarques gironines

COMARQUES RONINES

Centre Jove de Salut

Font: Ajuntament de Girona

2 Intervenció de la Rosa

Partes al grup focal sobre genealogia feminista a les comarques gironines

3 Intervenció de la Carme

Fornells al grup focal sobre genealogia feminista a les comarques gironines.

*perquè tota aquesta feina que fèiem aquí ja la feien allà. La fan, sí, però... Diferent. Ja ho sabem.”*¹ Aquesta cita evidència que, malgrat que la cobertura pública dels serveis representava un avenç important per a

la universalització dels drets sexuals i reproductius, el procés d'institucionalització va suposar una pèrdua en l'atenció integral i personalitzada que caracteritzava el model de Can Pedret. Així, tot i els avanços en l'accessibilitat i la xarxa pública, es va veure alterada l'atenció holística i prope-
ra que es brindava en un servei històric com el de Can Pedret. Com expressa Rosa Parets: *“penseu que teníem tot el temps que volíem, a la seguretat social 10 i endavant”.*²

Davant la situació del tancament del Centre de Planificació Familiar (CPF) de Can Pedret i la necessitat de continuar oferint serveis de salut específics per a la població jove, les professionals del centre van iniciar una tasca decidida per transformar el local en un nou servei destinat a la pro-

moció integral de la salut juvenil. La seva proposta era convertir el servei de la Tarda Jove, que operava des de mitjans dels anys 80 com a espai específic per a l'atenció a les joves, en un **Centre Jove de Salut**. Tal com expressa Carme Fornells: *“Hi havia tot el previ de relació amb el CJAS de Barcelona, amb la Rosa Ros Rahola... creiem molt en el model que es feia a Barcelona. I llavors, en aquell moment ho vam veure necessari i per no acabar i tancar, vam dir, ostres, doncs, reconvertim-lo i donem-li un altre caire.”*³

Aquest servei es va concebre com un espai on es garantiria una atenció integral a la salut, no només en l'àmbit sexual i reproductiu, sinó també en altres dimensions relacionades amb el benestar físic i emocional de les persones joves. Aquesta transformació no només va suposar un canvi de nom, sinó també una ampliació i reestructuració dels serveis, amb l'objectiu de donar resposta a les necessitats canviants de la població jove a la ciutat de Girona. Així, el 2004, amb el tancament del CPF de Can Pedret, va sorgir el Centre Jove de Salut, que va consolidar-se com una re-

Ens dona la sensació que estem molt avançats, però (...) encara hi ha CAPs que no donen la postcoital a les joves."

CONCENTRACIÓ
diumenge 7 Oct
a les 12 del migdia a la
plaça del Vi de Girona
(devant la concentració dels integristes catòlics
antielecció d'Abortar per "Aborto 9")

Cartell de la convocatòria de la
concentració a la ciutat de
Girona

Font: CGT Girona <https://cgt-girona.blogspot.com/2012/10/ara-fa-una-setmana-clamavem-dret-al.html>

ferència per a l'atenció juvenil integral en salut, permetent que els drets sexuals i reproductius dels joves continuessin sent garantits dins d'un servei públic i accessible. Aquest canvi va ser una resposta a la demanda social d'adaptar els serveis de salut a les noves realitats, tot mantenint l'esperit d'apoderament i proximitat que havia caracteritzat els serveis anteriors.

D'altra banda, l'aprovació de la llei catalana 5/2008 per a l'erradicació de violència masclista va ser una fita important en el feminisme de Catalunya i, en particular, a la vegueria de les comarques gironines. Aquesta legislació va establir la base per crear els **Serveis d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD)**, amb la finalitat de proporcionar un suport integral a les dones que patien violència de gènere. Aquest servei, desenvolupat durant aquests anys a les comarques gironines, ofereix assistència jurídica, psicològica i social a les dones, promovent alhora la igualtat de gènere i la sensibilització en contra la violència masclista. El desplegament territorial es va descentralitzar amb l'objectiu de garantir l'accés a totes les

dones de les diverses comarques gironines, tant entorns urbans com rurals, facilitant el seu accés sense desplaçaments complicats. Aquesta presència descentralitzada del servei a la vegueria va ser clau en la implementació de serveis d'habitatge d'emergència i altres serveis específics repartits de manera territorial.

En l'àmbit dels drets reproductius, aquests anys es van caracteritzar per una **onada creixent de processos judicials i una sèrie de detencions de professionals** de clíniques d'avortament arreu de Catalunya i de l'Estat espanyol. En resposta, els moviments feministes a les comarques gironines van liderar campanyes contra aquests judicis, reivindicant el dret a un avortament "lliure i gratuït". Un dels exemples més destacats va tenir lloc a Girona, on el grup antipatriarcal va convocar una concentració a la plaça del Vi en rebuig a la presència de grups antielecció convocats per

No tenien diners per pagar-ho i van venir al Centre Jove a per la postcoital. (...) A sobre que tenen la consciència que ho han de prendre, els hi fem donar més voltes que un ventilador”

Hazte Oír i Dret a la Vida. Aquestes mobilitzacions reflectien la forta oposició entre els moviments feministes i els sectors conservadors, generant tensions entre ambdós grups. Les protestes als carrers van posar de manifest la **necessitat urgent de consolidar estructures de suport** per a les dones que s'enfrontaven a embarassos no desitjats o que patien repercussions per defensar els seus drets reproductius.

En l'àmbit de la salut sexual i reproductiva, les comarques gironines van experimentar avenços significatius a partir de les iniciatives impulsades a tota Catalunya. Un dels principals èxits va ser la implantació del **Programa d'Anticoncepció d'Urgència el 2004**, una iniciativa de l'Agència de Salut Pública de Catalunya. Aquest programa va permetre l'accés gratuït als anticonceptius d'urgència, com el levonorgestrel, per prevenir embarassos no desitjats després d'una relació sexual sense protecció. A Girona i altres zones de la comarca, aquest servei es va integrar a la xarxa sanitària pública, amb disponibilitat als centres d'atenció primària (CAP), les unitats d'atenció a la

salut sexual i reproductiva (ASSIR) i les farmàcies, on des de 2009 es va poder obtenir sense recepta mèdica. Aquest programa va ser fonamental per garantir l'autonomia reproductiva de les dones, afavorint l'accés a mètodes anticonceptius segurs i eficaços.

Malgrat els avenços, encara persistien barres en l'accessibilitat a l'anticoncepció d'urgència. Tal com expressa Carme Fornells: *"Que ens dona la sensació que estem molt avançats, però que encara hi ha CAPs que no donen la postcoital a les joves."* ⁴ Aquesta situació es reflecteix també en les dificultats que moltes joves enfrontaven per obtenir la pastilla anticonceptiva d'urgència, com denuncia Teresa Pons: *"No tenien diners per pagar-ho i van venir al Centre Jove a per la postcoital. (...) A sobre que tenen la consciència que ho han de prendre, els hi fem donar més voltes que*

---

⁴ Intervenció de Carme Fornells al grup focal sobre genealogia feminista a les comarques gironines

COMARQUES GIRONINES

Diari Público 16 octubre 2009,
p. 33

Font: Hemeroteca SidaStudi

La píldora poscoital duplica sus ventas
La primera semana de dispensación libre llegó a 12.684 unidades

¿Contra qué se manifiestan?

Se ha vendido en la primera semana de dispensación libre de la píldora poscoital 12.684 unidades, según los datos que ha publicado el fabricante, el laboratorio español Vitality. Este medicamento, que se utiliza para prevenir el embarazo después de una relación sexual sin protección, se ha vendido en más de 1.000 farmacias de toda España.

El laboratorio Vitality ha informado de que la píldora poscoital se ha vendido en más de 1.000 farmacias de toda España, lo que supone un aumento del 50% respecto a la semana anterior. Este medicamento, que se utiliza para prevenir el embarazo después de una relación sexual sin protección, se ha vendido en más de 1.000 farmacias de toda España.

El laboratorio Vitality ha informado de que la píldora poscoital se ha vendido en más de 1.000 farmacias de toda España, lo que supone un aumento del 50% respecto a la semana anterior. Este medicamento, que se utiliza para prevenir el embarazo después de una relación sexual sin protección, se ha vendido en más de 1.000 farmacias de toda España.

5 Intervenció de Teresa Pons al grup focal sobre genealogia feminista a les comarques gironines

un ventilador, és que home...”⁵ Aquestes testimonis posen de manifest les desigualtats i els obstacles que encara existien en l'accés a la postcoital en les comarques gironines, tot i les millores implementades en el sistema sanitari.

ELABORAT PER L'ASSOCIACIÓ DE DRETS SEXUALS I REPRODUCTIUS EN EL MARC DEL PROJECTE
GENEALOGIA FEMINISTA DELS DRETS SEXUALS I REPRODUCTIUS.

Recerca i elaboració **Laia Moreno Fernández** / Gràfica i il·lustracions **Mercè M. Tarrés** / Coordinació **Sílvia Aldavert**

L'Associació

✉ contacte@lassociacio.org

☎ 933 055 322

🌐 <https://lassociacio.org/>

📌 @lassociacio   📍 @lassociacionsr

AMB EL SUPORT DE

